

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa [...] Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego
Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w Warszawie
przeciwko J. J.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 22 lutego 2023 r.

w Izbie Cywilnej w Warszawie,

zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 30 czerwca 2022 r., sygn. akt I ACa 233/21 (WSC 55/22),

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia orzeczenie
o kosztach postępowania zażaleniowego do rozstrzygnięcia
w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z dnia 30 czerwca 2022 r. odrzucił skargą kasacyjną pozwanego od wyroku z dnia 19 stycznia 2022 r. Wskazał, że postanowieniem z dnia 3 czerwca 2022 r. został oddalony wniosek pozwanego o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej. To postanowienie zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanego w dniu 15 czerwca 2022 r. Wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z dnia 3 czerwca 2022 r.

został odrzucony postanowieniem z dnia 28 czerwca 2022 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego niewiarygodna była treść oświadczenia pozwanego o wysokości jego dochodów. Przemawiało to za oceną, że pozwany dysponuje środkami finansowymi, których wysokości i źródła pochodzenia nie ujawnił. Z tych względów należało przyjąć, że pozwany nie uprawdopodobnił przesłanek do udzielenia mu zwolnienia od kosztów sądowych. Po oddaleniu wniosku pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych w przepisany termin nie została uiszczona opłata od skargi kasacyjnej, co uzasadniało odrzucenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego pozwany zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. i art. 191 ust. 1 i 2 oraz art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. W oparciu o te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia. Na podstawie art. 380 k.p.c. wniósł także o dokonanie kontroli postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 3 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Konstrukcja zażalenia, którego podstawę stanowi zarzut naruszenia art. 398⁶ § 2 k.p.c. została oparta o zakwestionowanie postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 3 czerwca 2022 r., którym oddalono wniosek pozwanego o zwolnienie go od opłaty od skargi kasacyjnej. Powyższe postanowienie zapadło w wyniku oceny treści oświadczenia majątkowego pozwanego, które w ocenie Sądu Apelacyjnego nie uzasadniało uwzględnienia jego wniosku. Argumentacja Sądu drugiej instancji w tym zakresie została zasadnie podważona w zażaleniu pozwanego. Stwierdzenie, czy osoba ubiegająca się o zwolnienie od kosztów sądowych jest w stanie ponieść te koszty bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek, wymaga dokonania przez sąd oceny danych o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych.

Skarżący w oświadczeniu majątkowym z dnia 7 kwietnia 2022 r. wskazał, że w 2021 r. osiągnął dochód z tytułu umowy o pracę w wysokości 9300 zł., nie

posiada oszczędności, a z nieruchomości której jest właścicielem (działka z domem mieszkalnym) prowadzona jest egzekucja. Egzekucja prowadzona jest także z dochodów skarżącego. Skarżący ma 62 lata. W zażaleniu pozwany wskazał, że korzysta z pomocy rodziny.

Z punktu widzenia istnienia przesłanek do uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych istotna jest ocena aktualnej sytuacji osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych. Stwierdzenie, że skarżący wcześniej (w 2021 r.) uiścił opłatę od apelacji nie może stanowić wystarczającej podstawy do odmowy udzielenia zwolnienia od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej bez dokonania oceny, czy sytuacja skarżącego uległa zmianie, skoro domagając się zwolnienia od opłaty od apelacji wskazywał na zarobki w wysokości ok. 2000 zł netto miesięcznie. Ograniczenie oceny aktualnej sytuacji skarżącego do analizy wysokości wskazywanych przez niego dochodów i uznanie ich za niewiarygodne z uwagi na niewielką wysokość nie może być uznane za wystarczające do dokonania oceny istnienia przesłanek do udzielenia zwolnienia od kosztów wskazanych w art. 102 u.k.s.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[as]